नुत्त (ञ) p. p. 1 Pushed, driven onward, propelled &c. -2 Driven away, dispelled; प्रणुनं सर्वतो दिग्भ्यः सिंहनुत्रा मृगा इव Rām. 7. 27. 34. -3 Despatched, sent, ordered.

नुत्तिः f. Driving away, removing.

तुद a. (At the end of comp.) Pushing, impelling, driving away.

नू 6 P. (नुवति) To praise &c.; see नु.

नृतन, नृत्न a. [नव एव स्वार्थे तनप् नुरादेशश्च] 1 New; नृतने राजा समाज्ञापयित U.1.; R. 8.15; नृतनजलधररुचये Bhāṣā P.; सालावृकाणां स्त्रीणां च स्त्रीरणीनां सुरिद्धषः। सख्यान्याहुर-निस्मानि नृत्नं वृत्नं विचिन्वताम् ॥ Bhāg. 8.9.10. -2 Fresh, young. -3 Present. -4 Instantaneous. -5 Recent, modern. -6 Curious, strange. -नम् Youth, juvenility. -Comp. -वयस् (नृत्नवयस्) in the bloom of youth, in the spring of life.

नूतनयति Den. P. To make new, renew.

नूदः A kind of mulberry tree (Mar. पारसा पिंपळ).

नूनम् ind. Certainly, assuredly, surely, verily, indeed; अद्यापि नृतं हरकोपविहस्त्विय ज्वल्द्रयोर्व इवाम्बुराशो ई. 3. 3; Me. 9, 18, 46; Bh. 1. 11; Ku. 1. 12; 5. 75; R. 1. 29. -2 Most probably, in all probability; नृतं त्वया परिभवं च वनं च घोरम् (अवाप्य) U. 4. 23. -8 Ved. Now, iust now, just. -4 Immediately. -5 In future. -6 Now then, therefore. -Comp. -भावः probability. -भावात् ind. probably; नृतभावातु पश्यामि प्रत्यादेशमिवात्मनः Mb. 3. 2. 12 (v. 1.).

न्पुरः, रम् An anklet, ornament for the feet; न हि चुड़ामंणिः पादे नूपुरं मूर्त्रि धार्यते H. 2. 71; गूडा नूपुरशब्दमात्रमि में कान्ता श्रुतो पातयेत् V. 3. 15.

नृ [नी–ऋन् डिच्च; cf. Uṇ. 2.101] (Nom. sing. ना, gen. pl. नृणाम् or नृणाम्) 1 A man, a person whether male or female; Ms. 3. 81; 4. 61; 7. 61; नृन प्रशंसत्यजस्र यो घण्टाताडोरुणोदये 10. 33. -2 Mankind. -3 A piece at chess. - 4 The pin of a sun-dial. - 5 A masculine word; संधिना विग्रहो यानम् Ak. -6 A leader. -Comp. -आस्थि-मालिन m. an epithet of Siva. -कपालम् man's skull. -कलेवरः a dead human body. -कारः manly deed, heroism. -केसरिन m. 'man-lion', Vispu in his Narasimha incarnation; cf. नरसिंह. - चक्षस् a. Ved. 1 seeing or observing men. -2 leading or guiding men; अस्तभ्नात् सिन्धुमर्णवं नृचक्षाः Rv. 3. 53. 9. (-m.) 1 a god. 🙎 a demon, goblin. -जग्ध a. a man-eater;.....नुजग्धो माल्यधारयः Bk. 5.38. -जलम् human urine. -दुगे: a fort protected by army on all sides; Ms. 7. 70. -देवः a king. -धमेन m. an epithet of Kubera. -नमन a. to be saluted by men (as gods). -पः [नृन् पाति रक्षति, पा-क] a ruler of men, king, sovereign; चतुर्योजनपर्यन्तमधिकारो नृपस्य च Brav. P. (श्रीकृष्णजनमखण्डे). अंशः 1 royal portion of revenue, i. e. a sixth, eighth &c. part of

grain; काले नृपांशं बिहितं ददद्भिः Bk. 2.14. -2 a prince. अज्ञनम् (णम्) a royal court. अध्वरः N. of a sacrifice (Rājasūya) performed by an emperor or lord paramount, in which all the offices are performed by tributary princes. अल्पजः a prince, crown-prince. अभिरम्, भानम् music played at the royal meals. आमयः consumption. oेबासनम् 'royal-seat', a throne, the chair of state. पहम a royal palace. हुम: N. of some trees (Mar. बाहना, रांजणी). नीतिः f. politics, royal policy, state-craft; वेश्याङ्गनेब नृपनीतिरनेकरूपा Bh. 2.47. प्रियः the mango tree. ^oलक्ष्मन् n., लिज्ञम् a royal symbol, an emblem of royalty, any one of the royal insignia; particularly, the white umbrella. लिज्ञधर a. 1 assuming the insignia of royalty. -2 assuming the royal insignia (as a disguise). -3834: 1 the friend or favourite of a king. -2 a kind of mango. (-भा) a queen. शासनम् a royal grant or edict. ेसंश्रय a. seeking the protection of a king. स्ता the musk-rat. "सभम्, "सभा an assembly of kings. -पः, -पातः, -पालः 1 a king; जाताभिषज्ञो नृपतिः R. 2. 30; विद्वत्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन Subhās. -2 N. of Kubera. -3 Kṣatriya. प्यः a royal or main road. संभयः 1 royal support; नृपसंश्रयमिष्यते जनैः Pt. -2 service of princes. -पद्मः 1 a beast in the form of a man, a brute of a man; बचस्तस्याकर्ण्य श्रवणसुभगं पण्डितपतेरधुन्वन् मूर्धानं नृपशुरथवायं पशुपतिः Bv. 4. 38. -2 a man serving as a sacrificial victim. -पाच्यम् a large edifice, hall. -पीतिः f. Ved. protection of men. - मिथुनम् the sign Gemini (twins) of the zodiac. -मघ a human sacrifice. -यज्ञः 'the sacrifice to be offered to men', hospitality, reception of guests (one of the five daily Yajnas; see প্ৰথম্ম). -युग्मम् = नृमिथुन q. v. -छोकः the world of mortals, the earth. -वराह: Visnu in the boar-incarnation. -वाहन: an epithet of Kubera. -वाह्यम् a palanquin. -वेष्टनः N. of Siva. -शंस a. A vile and cruel man; इतरेषु त शिष्टेषु नृशंसानृतवादिनम् Ms. -शृङ्गम् 'man's horn'; i. e. an impossibility. -सद्नम् (नृषद्नम्) the hall of sacrifice. —सद् (षद्) m. the Supreme Being. -f. intellect (बुद्धि); सुरेतसादः पुनराविश्य चष्टे हंसं गृधाणं नृषदिं गिरामिमः Bhag. 5. 8. 14; -a. sitting or dwelling among men. 一试证:, -हरि: 1 'a lion-like man 'a chief among men, an eminent or distinguished man. -2 Visnu in his fourth incarnation; अस्त्राण्यमोधमहिमानि निरूपितानि नो परपृशुर्नृहरिदास-मिवासुराणि Bhag. 1. 15. 16; cf. नरसिंह. -3 a particular mode of sexual enjoyment. वतुर्दशी fourteenth day of the bright half of Vaisākha. द्वादशी the twelfth day of the light half of Phālguna. पुराणम् N. of an उपपुराण. -सेनम्, -सेना an army of men. -सोमः an illustrious man, great man; सोमोद्भवाया सरितो नृसोम: R. 5. 59.

नृता, -त्वम् Manliness.

नुम्ण a. Making happy; Bhāg. 4. 8. 46. -म्ण: An epithet of Krisna. -म्णम् Ved. 1 Manhood, strength. -2 Courage. -3 Wealth.